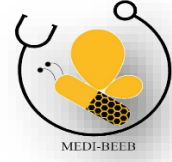

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ARICILAR İÇİN TIBBİ ARICILIK

LİTVANYA ARICILIK, ARI ÜRÜNLERİ VE APİTERAPİYE YÖNELİK ÜLKE RAPORU

Doc. Dr. Anželika Dautartė, Prof. Dr. Virginija Dulskienė

Vytautas Magnus Üniversitesi- LİTVANYA

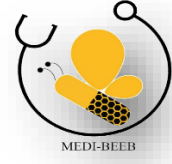
1-Genel Arıcılık Bilgisi:

Litvanya'da arıcılık evrimi iki aşamaya ayrılabilir: ağaç içi boş arıcılık ve kovan arıcılığı. Ormancılar, özellikle marangozlar, devlet öncesi dönem boyunca ve Litvanya Büyük Dükalığı'nda ağaç oyuk arıcılık yaptılar. Merdivenler veya tırmanma aparatlarıyla erişilebilen hem doğal hem de yapay oyuklara sahiptiler. Ağaç içi boş arıcılık, yaygın ormansızlaşma nedeniyle ortadan kaybolmadan önce 16. ve 17. yüzyılın başlarında gelişti. 19. yüzyılda Rus İmparatorluğu kısıtlamaları ile düzenlenmiştir (1804'te oyuk kesmek yasaklanmıştır). 19. yüzyılın sonlarında Litvanya'nın ormanlık güney bölgesinde hala içi boş arıcılık yapıyordu, ancak 20. yüzyılda ortadan kalktı.

Litvanyalı arıcıların organize faaliyetleri 20. yüzyılın başlarında başladı. "Bitė" topluluğu, 1915'ten itibaren Vilnius'ta ve 1919'dan 1927'ye kadar Kretinga'da, Litvanya'nın her yerinde şubelerle varlığını sürdürdü. Kretinga ilçesinde, "Spiečius" derneği 1917'den 1918'e kadar faaliyet gösterdi. 1927'den 1940'a kadar Kaunas, Litvanya Arı Yetiştiricileri Derneği'ne ev sahipliği yaptı. "Lietuvos bitininkas" (1905), "Sodyba" (1928-1931) ve "Naujoji sodyba" (1938-1944) dergilerinin tümü arıcılıkla ilgili makaleler içeriyordu. 1947'den beri halka açık arı kovanları geliştirildi (1991'den sonra özelleştirildi). Arıcılık, 1950'den beri Cumhuriyet Arıcılık Ofisi tarafından ve 1962'den 1989'a kadar Cumhuriyet Arıcılık ve Bahçıvanlık Vakfı tarafından yönetilmektedir. Litvanya Bahçıvanlık Cemiyeti'nin Arıcılık Bölümü 1959'dan 1989'a kadar aktifti. 1963'te 200.000'den fazla arı kolonisi çiftlikte ve amatördeydi arıcı arı kovanları, 1452 ton ticari bal ve 5,9 ton balmumu verdi. 1980 yılından 1991 yılına kadar arıcılık

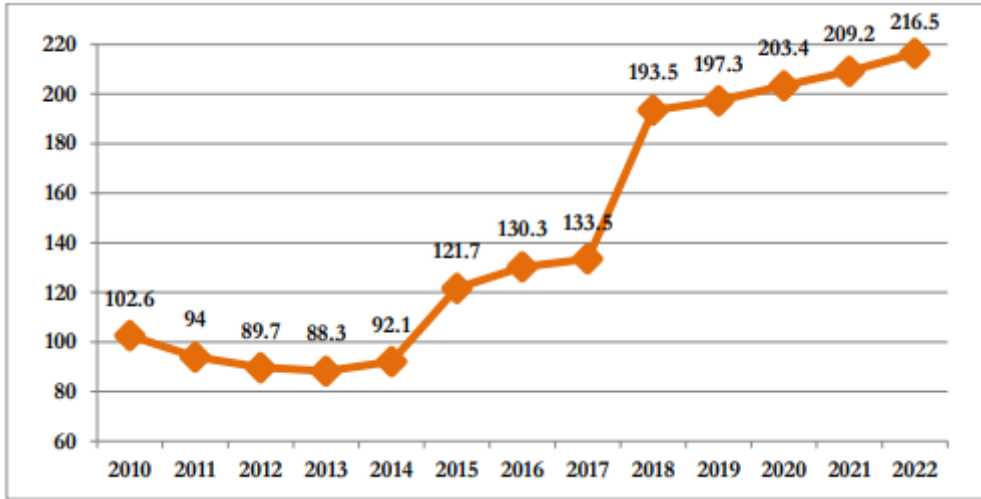

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

kurulu Tarım Bakanlığı tarafından denetlenmiştir. Arıcılar Birliği 1989'da kuruldu ve 2000'de Litvanya'da 44 grubu vardı. 1983 yılında Stripeikiai'de (Ignalina ilçe belediyesi) Arıcılık Müzesi açıldı. 1980'lerde ve 1990'larda arıcılığın büyümesini engelleyen aşırı pestisit kullanımı ve şimdi 1978'den beri yayılan tehlikeli arı hastalığı varroa'nın yayılması, sorunları daha da karmaşık hale getirir. Bağımsızlığın yeniden tesis edilmesinin ardından (1990), 30-100 veya daha fazla arı kolonisi barındıran uzmanlaşmış özel çiftliklerin kurulması başladı.

Litvanya İstatistik Dairesi'nin verilerine göre 2020 yılı başında Litvanyalı arıcıların elinde 203,4 bin arı kolonisi bulunuyor. 2015 yılına kıyasla %67 daha fazla arı kolonisi tescil edildi (Şekil 1).

Şekil 1. 2010-2022 Arası arı kolonileri (yılın başlangıcında),binler olarak

Kaynak: Lithuanian İstatik Birimiva Agrpbite.lt

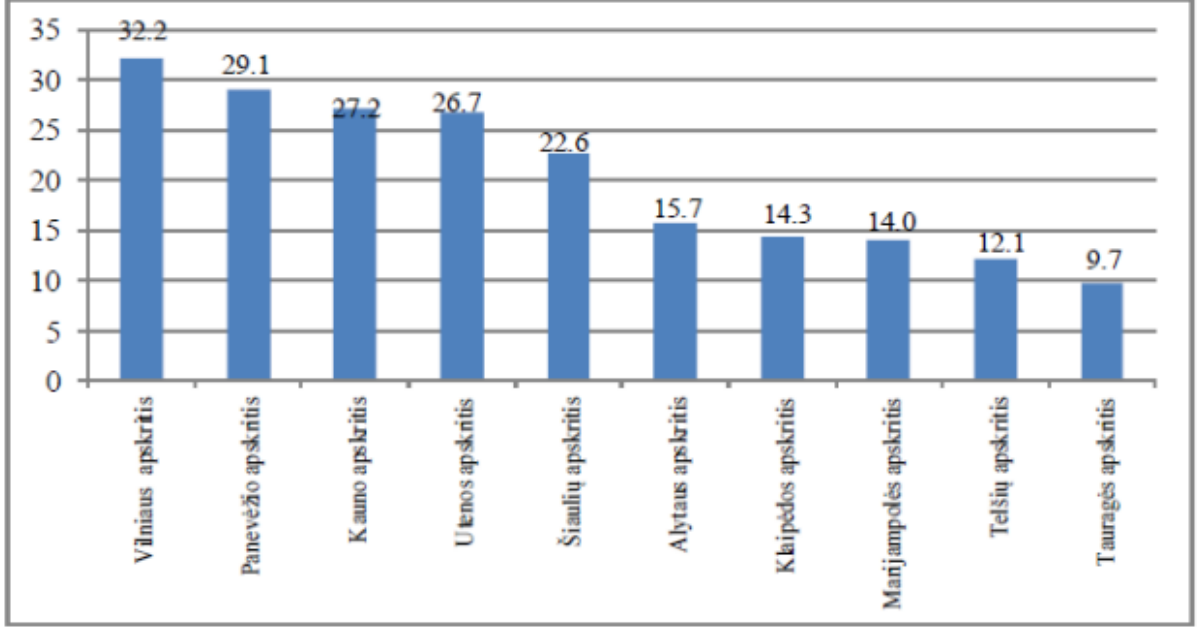
2020'nin başında en fazla sayıda arı kolonisi Vilnius (32,2 bin), Panevėžys (29,1 bin) ve Kaunas (27,2 bin) eyaletlerinde kaydedildi. Şekil 2, tüm ilçelerdeki arı kolonilerinin sayısını göstermektedir. Ortalama olarak, bir Litvanya arı kovanında 23 arı kolonisi tutuldu. Organik arıcılık çiftlikleri (27) sadece %0,6'dır. Tarımsal Bilgi ve Kırsal İş Merkezi'ne göre, 2019'da tüm arıcılardan profesyonel çiftliklerin (150'den fazla arı kolonisine sahip) 42'si veya yalnızca yaklaşık %0,5'i vardı. 2018 yılına kıyasla profesyonel sayısı neredeyse %40 oranında azaldı.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ortalama olarak, 2019'da böyle bir çiftlikte yaklaşık 297 arı kolonisi vardı. 2019 yılında arıcıların ortalama yaşı 46 idi.

Şekil 2. 2020 yılında eyaletlere göre arı kolonisi sayısı (bin olarak)

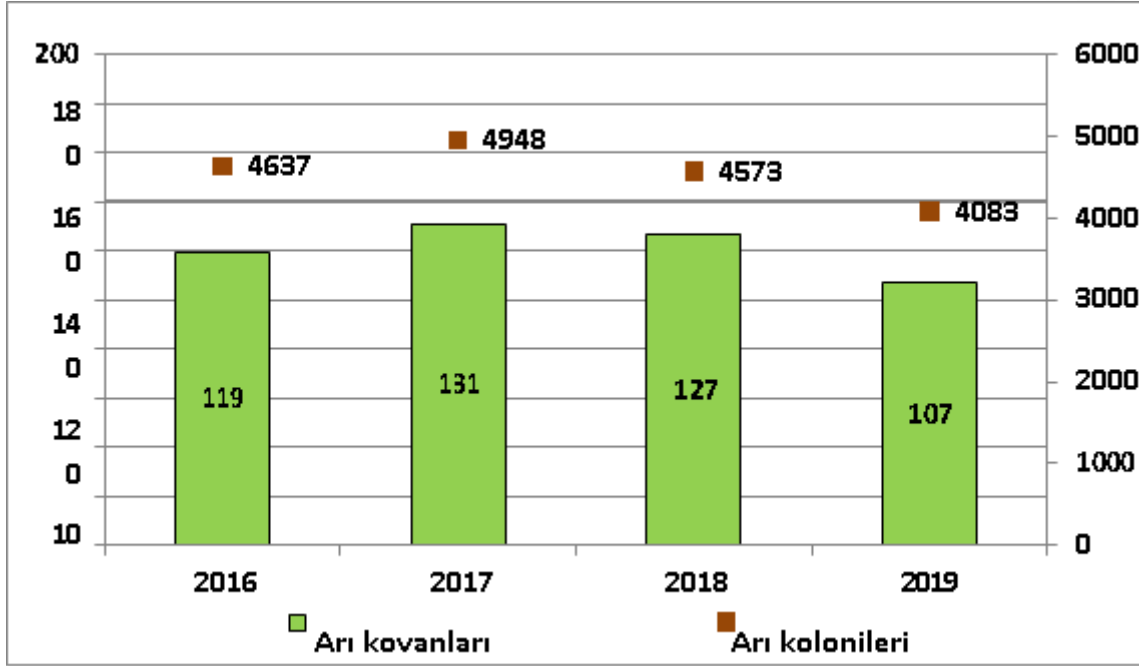
Kaynak: Litvanya İstatistik Dairesi

2007'nin sonunda, Litvanya'da Tarım ve Gıda Ürünleri için Ulusal Kalite Sistemi(UKS) yasallaştırıldı. Bu sistem altında yetiştirilen veya üretilen ürünlerin olağanüstü kalitede ürünler olarak adlandırılmasına karar verildi. Daha sonra bu isim netleştirildi ve 1 Kasım 2015'ten itibaren bu tür ürünler Ulusal Tarım ve Gıda Kalite Sistemine (UKS) göre üretilen ürünler olarak adlandırılıyor. Bu ürünler özel bir Kalite İşareti ile işaretlenmiştir. UKS, kalitesi AB ve ulusal mevzuat tarafından belirlenen güvenlik, hayvan ve bitki sağlığı, hayvan refahı veya çevre gerekliliklerini aşan, insan tüketimine yönelik ürünlerdir. Belirli çiftçilik veya üretim yöntemlerinin kullanılması nedeniyle, bu ürünler özel niteliklere sahiptir. Üretim ve/veya işleme süreçleri, doğallığı, besin değeri ve çevreyi koruma yönleriyle öne çıkıyor.

PB Ekoagros'a göre 2016 yılında UKS'ye uygun olarak üretilen arı ürünlerinin üretimini yapan arıcılık işletmesi sayısı 119, 2017'de 131, 2018'de 127 ve 2019'da 107'dir (Şekil 3).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

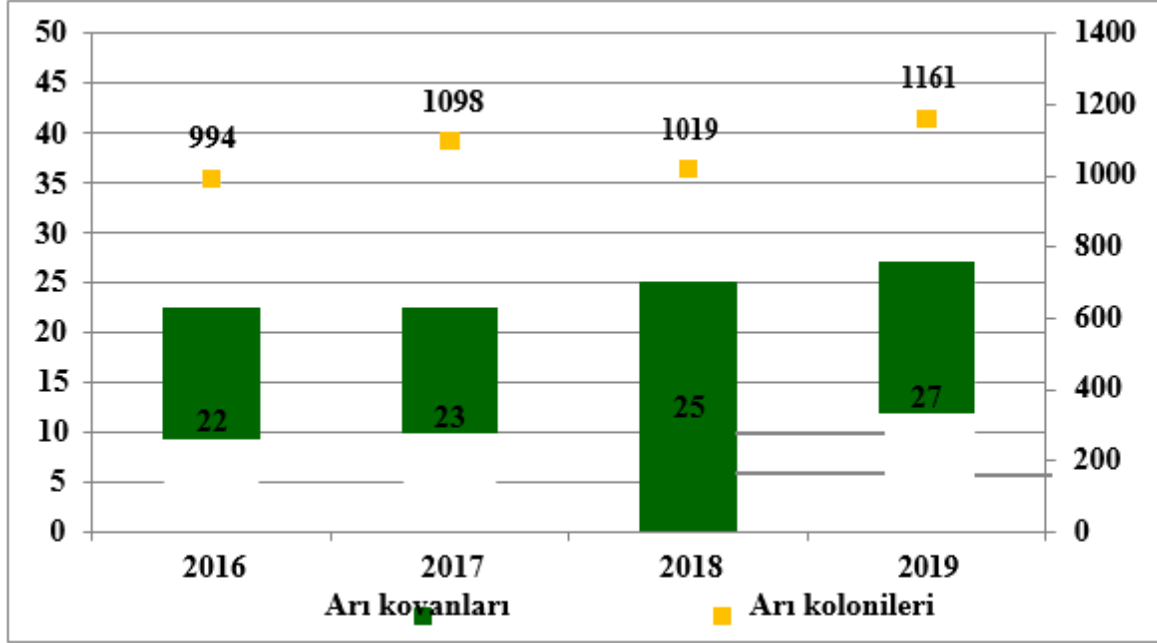
Şekil 3. Ulusal Tarım ve Gıda Kalite Sistemi (UKS) aracılığı

Kaynak: PB “Ekoagros”

Litvanya'da organik arıcılık ve organik arı ürünleri üretimi geliştirilmektedir. Organik bir arılık, kontamine olmayan arı ürünleri elde etmek için arı meralarının temizliği, arı bakımı ve tedavisi, bal ve diğer arı ürünlerinin toplanması, işlenmesi ve depolanması için belirlenmiş gerekliliklerin izlendiği bir arılıktır. PB Ekoagros verilerine göre 2016 yılında organik arıcılık yapan sertifikalı arıcılık tesisi sayısı 22, 2017 yılında 23, 2018 yılında 25, 2019 yılında ise 27 olmuştur (Şekil 4).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Şekil4. Organik arıcılık

Kaynak: PB “Ekoagros”

2. Arı ürünleri üretimi

Litvanya İstatistik Dairesi'nin (SD) verilerine göre, 2016'da Litvanya'da 2708 ton, 2017'de 2622 ton, 2018'de 4207 ton ve 2019'da 5284 ton bal üretildi. 2019 yılında 2016 yılına göre bal üretimi %95,1, 2018 yılında ise 2017 yılına göre %60,5 arttı. Bir yılda bal üretimindeki bu kadar önemli bir artış, arıcılık için elverişli hava koşulları ile pek açıklanamaz. Büyük olasılıkla, bu, SD Genel Müdürü tarafından 2018'de onaylanan, revize edilmiş istatistiksel anket metodu ile ilgilidir. Bu sürüm, SD tarafından 2016-2017'de yayınlanan arı kolonisi sayısının önemli ölçüde farklı olduğu gerçeğiyle de doğrulanmaktadır. Devlet Gıda ve Veterinerlik Hizmetleri (SFVS) verilerinden (2016 sonunda, SD- 133,5 bin ve SFVS'ye göre - 188.000; 2017 sonunda, SD'ye göre - 137,8 bin ve SFVS'ye göre - 191,8 bin) ve 2018'de neredeyse sona denk geldi (SD'ye göre - 198,0 bin ve SFVS'ye göre - 193,7 bin).

SD verilerine göre 1 koloniden elde edilen ortalama bal miktarı 2016 yılında 20,5 kg, 2017 yılında 19,3 kg, 2018 yılında 21,3 kg ve 2019 yılında 26,3 kg olmuştur. Bir koloniden elde edilen bal miktarına göre 2016 yılında 3.852 ton, 2017 yılında ise 3.715 ton bal üretilmiş olması

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

gerekirdi. Ardından 2018 yılında 2017 yılına göre bal üretimi %13,2 arttı ve 2019 yılında 2016 yılına göre bal üretimi arttı. , %37,2 oranında.

Tablo 1. 2016–2019'da balın perakende ve satın alma fiyatları

Kaynak: Litvanya İstatistik ve Tarımsal Bilgi Departmanı ve Kırsal İş Merkezi

Fiyatlar , EUR/kg	2016	2017	2018	2019
Ortalama perakende satış fiyatı	5,69	6,09	6,24	6,17
Pazarda fiyat	5,21	6,20	6,34	5,43
Satın alma fiyatı	2,45	2,91	3,10	2,45

Diğer arı ürünleri de Litvanya'da üretilmektedir: balmumu, polen (arılar tarafından toplanır), arı ekmeği, arı propolisi, arı sütü. Ancak bu arı ürünlerinin üretim ölçeğine ilişkin istatistiki bilgiler toplanmamaktadır. Diğer arı ürünlerinin fiyatları Tablo 2'de sunulmaktadır. Bu ürünlerin fiyatları 2019'da 2016'ya göre baldan daha fazla artarak - %16,7'den %46,2'ye, ancak 2019'da bazı ürünlerin fiyatları 2018'e göre %0,5 ile %12,5 arası oranlarda azaldı.

Tablo 2. 2016–2019 Yılı Arı Ürünleri Fiyatları

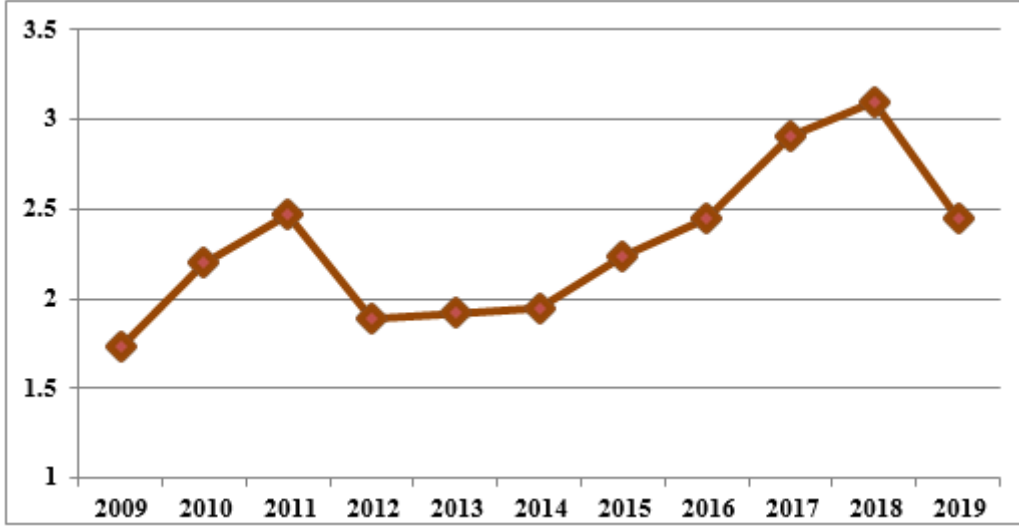
Kaynak: Litvanya Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı'nın tarımsal ürünlerin ve canlı varlıkların normatif fiyatlarına ilişkin emirleri.

Fiyatlar , EUR/kg	2016	2017	2018	2019
Arı balmumu	6,50	6,50	10,0	9,50
Arı Sütü (1 g)	1,95	1,95	2,50	2,50
Propolis	45,00	45,00	60,0	52,5
Polen	16,00	20,00	20,0	20,0

2018 yılında balın ortalama satış fiyatı 3,61 EUR/kg idi, yani bal 2017 ile aynı fiyata satıldı (2017'ye göre sadece 0,01 EUR daha pahalı). Litvanya eyaletlerine göre en pahalı bal Klaipėda (7,04 EUR/kg) ve Alytus (5,12 EUR/kg) ilçelerinde, en ucuz bal ise 2,77 EUR/kg ile Utena ilçesinde satıldı. Litvanya İstatistik Dairesi verilerine göre 2018 yılında balın satın alma fiyatı son 10 yılın en yüksek fiyatı oldu (Şekil 5).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Şekil 5. Litvanya'da bal satın alma fiyatı

Kaynak: Litvanya İstatistik Dairesi

Tablo 3. Arıcılık ürünlerinin ortalama fiyatı, EUR/kg

Kaynak: Litvanya Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı'nın tarımsal ürünlerin ve canlı varlıkların normatif fiyatlarına ilişkin emirleri.

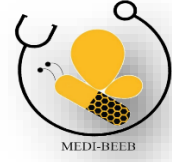
Şekil 5. Litvanya'da bal satın alma fiyatı Kaynak: Litvanya İstatistik Dairesi Tablo 3. Arıcılık ürünlerinin ortalama fiyatı, EUR/kg Kaynak: Litvanya Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı'nın tarımsal ürünlerin ve canlı varlıkların normatif fiyatlarına ilişkin emirleri.

Ürün	2018	2019
Bal (perakende satış fiyatı), EUR/kg	6,24	6,17
Bal (toptan satış fiyatı), EUR/kg	3,10	2,45
Arı mumu, EUR/kg	10,0	9,50
Arı Sütü, EUR/g	2,5	2,50
Propolis, EUR/kg	60,0	52,50
Polen, EUR/kg	20,0	20,00
Arı yetiştiriciliği		
Bir ana arının ortalama fiyatı	40,0	60,0
Bir sürünün ortalama fiyatı , EUR/kg	28,0	27,50

Litvanya'da arı kovanlarında üretilen balın bir kısmı toptan ve perakende ticaret şirketleri ile işleme şirketleri tarafından satın alınmaktadır. Litvanya İstatistik Departmanının verilerini

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

değerlendirdikten ve büyük bal üreten şirketlerle görüşükten ve bilgilerin bir kısmını medya kaynaklarında bulduktan sonra, 2016-2019 yıllarında şirketlerin üretilen balın yaklaşık %20-30'unu satın aldığı tahmin edilebilir. Balın yaklaşık %2-3'ü işlenmek üzere, geri kalanı ise iç pazarda ticaret ve ihracat için kullanılıyordu.

2016-2019 yıllarında üretilen balın en büyük payı yaklaşık %50-65 oranında doğrudan tüketicilere satıldı. Bal doğrudan evden, pazarlarda, fuarlarda ve çeşitli etkinliklerde satılmaktadır. Online alışveriş de son yıllarda oldukça popüler hale geldi.

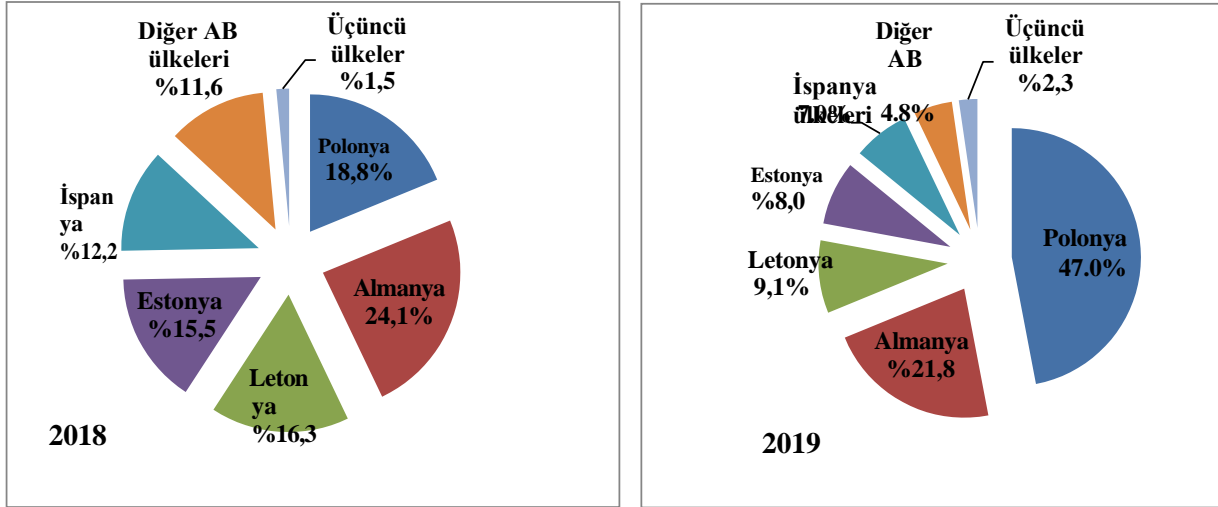
Balda dış ticaret dengesi 2016'da pozitif, ihracat ithalatı 185,0 ton aştı, ancak 2017-2018'de ihracattaki düşüş nedeniyle denge negatif oldu ve 2017'de ithalat ihracatı 476,5 ton aştı; ve 2018'de - 354,0 ton. 2019 yılında ihracatın yeniden artmasıyla birlikte dış ticaret dengesi pozitif dönerken, ihracat ithalatı 486,1 ton geride bıraktı.

2019 yılında, 2018 yılına göre %59,9 ve 2016 yılına göre %11,5 daha fazla olan 1089,3 ton Litvanya balı yurtdışına ihraç edildi. 2016'da ton bal, 2017'de 415,9 ton, 2018'de 353,8 ton ve 2019'da 764,5 ton bal yeniden ihraç edildi. toplam bal ihracatı 2018 yılına göre yüzde 79,1, 2013 yılına göre yüzde 17,3 arttı.

2016-2019'da Litvanya menşeli balın %97'den fazlası diğer AB ülkelerine ihraç edildi. 2016-2018'de en çok bal Almanya'ya satıldı (2016'da %36,4, 2017'de %33,5, 2018'de %24,1), ancak 2019'da Almanya'ya %21,8 satılrsa da en büyük dış pazar Polonya oldu ve %47,0 Litvanya balı ihraç edildi. Diğer en büyük bal ihraç eden ülkeler ise Litvanya'nın komşuları olan Letonya ve Estonya idi. 2016'da %42,2, 2017'de %55,3, 2018'de %50,6 ve 2019'da %64,1'i Letonya, Estonya ve Polonya'ya ihraç edilmiştir. bal (Şekil 6). Yeniden ihracat da dahil olmak üzere toplam bal ihracatı da neredeyse yalnızca AB ülkelerine (balın %1,3-2,3'ü üçüncü ülkelere ihraç edildi) ve Litvanya menşeli ihracatla aynı ülkelere gerçekleşti. 2016'da balın çoğu Almanya'ya (%32,4) ve Polonya'ya (%25,0), 2017'de Estonya'ya (%24,0) ve Almanya'ya (%21,3) ve 2018 ve 2019'da Fransa'ya (%18,5 ve %19,3) ve Almanya'ya (%17,8 ve %18,9) ihraç edildi.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Şekil 6. Litvanya menşeli bal ihracatının coğrafi yapısı

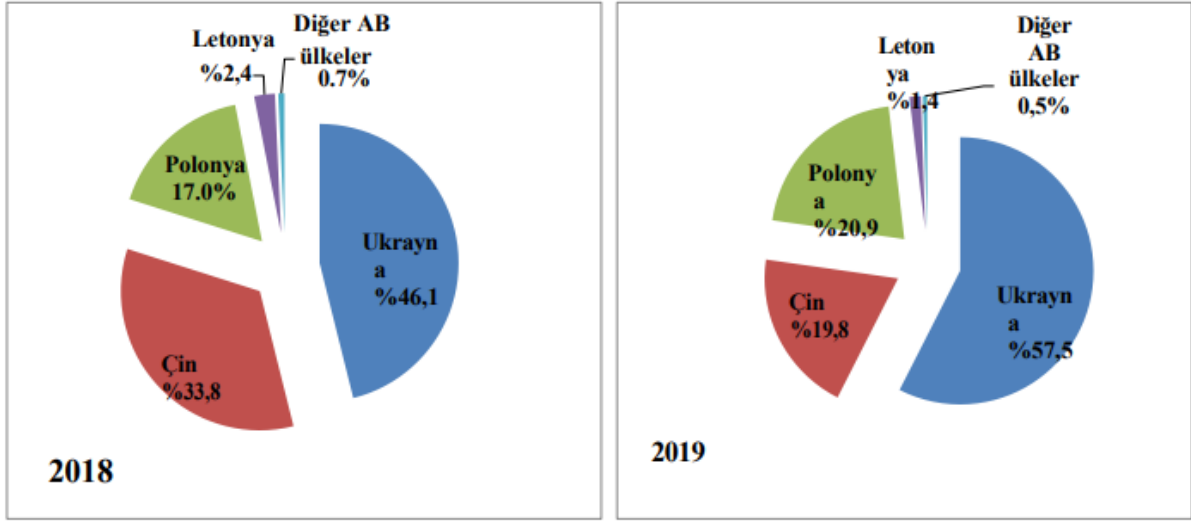
Kaynak: Litvanya İstatistik Dairesi

Litvanya'ya ithal edilen bal miktarı 2016-2019'da çok az değişti. 2016 yılında Litvanya'ya 1395,5 ton bal ithal edildi ve 2019'da 1367,7 ton veya 2016'ya göre %2,0 daha az bal ithal edildi. Litvanya pazarında kalan ithal bal miktarı 2016'da 791,6 tondan 2017'de 1034,0 tona yükseldi; 2018 yılında 968,5 tona, 2019 yılında ise 603,2 tona geriledi. 2019'da, 2018'e kıyasla ithal balın %37,7'si Litvanya pazarında kaldı ve 2016'ya kıyasla %23,8 daha az ithal bal. Litvanya'daki toplam bal tüketiminde ithal balın payı (hesaplama stoklardaki değişimi dikkate almıyor) 2016-2018'de neredeyse hiç değişmedi: 2016'da %21,6, 2017'de %24,7 ve 2018'de %21,5. Ancak 2019 yılında bu pay yüzde 12,6'ya geriledi.

Bal ithalatının coğrafi yapısı 2016-2019 döneminde neredeyse değişmemiştir. Balın yaklaşık yarısı Ukrayna'dan, üçte biri Çin'den ve % 16.1-21.0 Polonya'dan ithal edildi (Şekil 7). Balın bir kısmı (%1,4-3,5) Letonya'dan ve çok azı diğer ülkelerden ithal edildi. 2016 yılında toplam balın %75,5'i, 2017'de %81,2'si, 2018'de %79,9'u ve 2019'da %77,1'i üçüncü ülkelerden ithal edilmiştir.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Şekil 7. Litvanya menşeli bal ithalatının coğrafi yapısı

Kaynak: Litvanya İstatistik Dairesi

2019 yılında NQP'ye uygun olarak üretilen arı ürünleri üretimi yapan arıcılık çiftlikleri 155,0 ton bal üretti, yani 2018 yılına göre %14,6 daha az. Balın yanı sıra diğer arı ürünleri üretimi de yapılmıştır (polen, arı ekmeği, propolis, arı sütü ve arı ürünleri karışımları). 2019 yılında 2018 yılına göre tüm bu arı ürünlerinin üretiminde artış olmuştur (Tablo 4).

Tablo 4. 2016–2019 Yıllarında Ulusal Tarım ve Gıda Kalite Sistemine (NQP) göre üretilen arı ürünlerinin üretimi

Ürünler	2016	2017	2018	2019
Bal, kg	172650,22	158665,67	181435,73	155029,6
Polen , kg	1573,20	2062,30	1975,30	2187,3
Arı ekmeği, kg	1815,90	2143,51	2060,27	2280,92
Propolis, kg	129,82	95,35	108,18	119,8
Arı Sütü, kg	0,950	0,687	0,105	1,055

2019 yılında organik arıcılık çiftlikleri 32,3 ton organik bal üretti, yani 2018 yılına göre neredeyse üçte bir oranında daha az. Organik balın yanı sıra polen, arı ekmeği ve zift de üretildi. 2019 yılında 2018 yılına göre tüm bu arı ürünlerinin üretimi azaldı (Tablo 5).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tablo 5. 2016–2019 yılları arası organik arı ürünleri üretimi. Kaynak: PB “Ekoagros”

Ürünler	2016	2017	2018	2019
Bal, kg	34500,00	42776,93	47836,4	32326,5
Polen , kg	604,00	543,00	410,0	369
Arı ekmeği, kg	494,20	610,15	724,0	592,8
Propolis, kg	30,76	50,02	62,6	39,0
Arı Sütü, kg	0,72	0,575	0,0	0,0

3. Apiterapi ve apiterapi açısından arı ürünlerinin üretimi, depolanması ve pazarlanması hakkında bilgiler

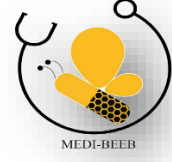
Tarihsel yaklaşım:

Apiterapi, 1962'de Litvanya'da prof. A. Lukosevičiūtė ve doç. prof. A. Eviltis, Kaunas Kliniklerinde kalp sorunu olan hastalarda taze arı sütünün faydalarını araştırmaya başladı. Kaunas İlaç Fabrikası "Sanitas", 1966'da propolis etanol özü ve arı sütü tabletleri üretmeye başladı. 1967'de, Litvanya'nın ilk arı zehiri merhemi "Apitrit" icat edildi. O zamanlar eczacı olan A. Gendrolis, 1971'de propolisi araştırmaya başladı ve 1974'te endüstriyel üretim için bazı göz damlalarının araştırılması üzerine ilk tezini sundu. M.D. L. Mackevicius, Litvanya'da arı zehri (sokmaları) kullanan ilk kişiydi.) 1975 yılında tedavi amaçlı ve bu amaçla bir aparat icat etti. Litvanya Apiterapi Derneği Kurucu Meclisi 1991 10 02'de Devlet İlaç Şirketi “Sanitas”ta yapıldı. Bu, Litvanya apiterapi derneğinin doğum günüyüdü. Ekim 1991'de Druskininkai'de apiterapi dersleri düzenlendi. Süreleri 60 saattir ve izleyiciler arasında Litvanya, Letonya, Estonya, Ukrayna ve Rusya'dan 27 kişi vardı.

Litvanya Sağlıklı Yaşam Tarzı ve Doğal (Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp Odası) 2011 yılında kurulmuştur. Odanın faaliyetleri iki sektöre ayrılmıştır: 1. sağlığın korunması ve geliştirilmesi ile hastalıkların yanı sıra sağlığın korunması ve geliştirilmesi alanındaki faaliyetlerin geliştirilmesine odaklanan sağlıklı yaşam tarzı önleme ve 2. doğal tıp yöntemlerinin hastalıkların tanı ve tedavisinde uygulanması. Litvanya Cumhuriyeti Seimas'ın "Birey ve Halk Sağlığının Korunması ve Geliştirilmesi Politikası"na ilişkin Kararı 2012 yılında kabul edilmiştir. Bu, geleneksel olmayan tıbbi hizmetlerin sağlanmasını mevzuat şeklinde düzenlemeye çalışacağımızı belirten bir hükmü içeriyordu. Litvanya Cumhuriyeti

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Hükümeti'nin, geleneksel olmayan tıp uygulamalarını düzenlemeye yönelik bir kararı da içeren "2014 için Öncelikli Yasama Girişimleri Listesinin Onaylanması Hakkında" Kararı, 2014 yılında kabul edildi. Sağlık Bakanlığı bünyesinde Geleneksel Olmayan Tıp Girişimlerini Koordinasyon Daire Başkanlığı 2014 yılında kurulmuştur.

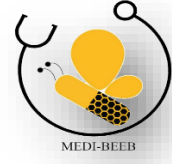
Litvanya Cumhuriyeti XIII-2771 sayılı **Tamamlayıcı ve Alternatif Sağlık Hizmetleri Kanunu** (TASHK) 14 Ocak 2020'de kabul edilmiş ve 01 Ocak 2021'de yürürlüğe girmiştir. TASHK Kanunu, bir geliştirme komitesi ve uzmanlık niteliklerinin değerlendirilmesi için bir komite oluşturmak, dahil edilecek belirli hizmetlerin bir listesini onaylamak, TASHK hizmet sağlama protokollerinin hazırlanması için bir yönerge hazırlamak, TASHK kuruluşlarının faaliyetlerinin ruhsatlandırılmasına ilişkin kurallar ve TASHK uzmanlarının faaliyetlerinin ruhsatlandırılmasına ilişkin kuralları hazırlanmasını sağlar. Bir TASHK apiterapi uzmanı niteliğini elde etmek amacıyla Kaunas'taki Litvanya Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nde lisansüstü çalışmaların yapılması planlanmaktadır. Yükseköğretim kurumları, geliştirme komitesi ile koordine edilen ve Sağlık Bakanı tarafından onaylanan eğitim programları geliştirme sürecindedir. Hizmet içi eğitimler, Sağlık Bakanlığı ile planlama yapılarak dernekler ve TASHK kuruluşları tarafından yapılabilir. TASHK olarak sınıflandırılan belirli hizmetler vardır; su arıtma tedavisi; vücut aromaterapisi; yüz bakım prosedürlerinin tedavisi; yüz aromaterapisi; fitoterapi; hirudoterapi; apiterapi; endobiyojenikler; ayurveda; köpek tedavisi; akupunktur; uygulamalı kinesiyojoloji; osteopati; yunus terapisi ve hipoterapi gibi.

TASHK apiterapisinde uzman olarak lisans almak için gereken özel belgeler şunlardır: Yükseköğrenim mezuniyet belgesi; TASHK apiterapisinde edinilmiş profesyonel yeterliliğin kanıtı; Litvanya'da ikamet etme ve çalışma hakkının kanıtı; Resmi dilde yeterlilik belgesi. Bunlar var ise, lisans süresiz olarak verilir.

TASHK apiterapi uzmanı olarak lisans almak isteyen gerçek bir kişi için nitelik gereksinimleri aşağıdaki gibidir: TASHK apiterapi uzmanı olarak lisans almak isteyen gerçek kişilerin apiterapi eğitimleri Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen yönerge kapsamında, daha yüksek bir eğitim derecesine veya eğitimini tamamladıktan sonra elde edilen eşdeğer bir yüksek öğrenim yeterliliğine sahip olmalıdır; ya da, tıp veya rehabilitasyon-diş hekimliği- eczacılık- ağız bakımı- halk sağlığı-beslenme-biyoloji-genetik-mikrobiyoloji -moleküler biyoloji-biyofizik-biyokimya veya veterinerlik çalışmalarını tamamlanmış olmaları gerekir.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TASHK apiterapi hizmetleri sağlamak için iki tür uzmanlık lisansı vardır: apiterapi için tamamlayıcı ve alternatif sağlık hizmetleri uzmanı veya TASHK apiterapisinde uzman yardımcısı.

Bir TASHK apiterapi kuruluşu için de özel lisans gereklilikleri vardır. Bu TASHK kuruluşunun personeli, TASHK apiterapi uzmanlarının geçerli lisanslarına sahip olmalıdır. Ayrıca, TASHK apiterapi hizmetlerinin sağlanması için gereksinimler ve protokoller de vardır. Bir TASHK apiterapi kuruluşunun hijyen pasaportuna ve hukuki sorumluluk sigortasına sahip olması gerekir. TASHK apiterapi kuruluşunun lisansı süresiz olarak verilir.

Litvanya Cumhuriyeti Sağlık Bakanı, 30 Haziran 2022 tarihinde, tamamlayıcı ve alternatif sağlık ve apiterapi hizmetlerinin sağlanmasına yönelik gereksinimlerin tanımının onaylanmasına ilişkin bir emri imzaladı. Bu yasa, tamamlayıcı ve alternatif sağlık apiterapi hizmetlerinin sunumuna ilişkin gereksinimlerin tanımını, tamamlayıcı ve alternatif sağlık hizmeti apiterapi hizmeti sunan uzmanların hak, görev ve yeterliliklerini, TASHK apiterapi uzman yardımcılarının görev ve yeterliliklerini, sağlamak için kullanılan apiterapi ürünlerine ilişkin gereksinimleri, TASHK apiterapi hizmetlerinin yürütüldüğü tesisleri, bu hizmetin sağlanmasını organize etme prosedürünü ve kullanım belgelerinin düzenleme esaslarını belirler.

Tedavi uygulamalarında arı ürünlerinin kullanımına ilişkin araştırmalar:

Litvanya'nın çok eski arıcılık gelenekleri vardır ve yüzyıllardır arı ürünleri halk hekimliğinde yaraların, öksürüğün, ülserlerin, tüberkülozun ve diğer hastalıkların tedavisinde kullanılmaktadır. Litvanya'da apiterapi üzerine yapılan bilimsel araştırmalar, 50 yılı aşkın bir süre önce Kardiyoloji Departmanında kardiyovasküler hastalıklardan mustarip hastalar için taze arı sütünün uygulanmasıyla başlamıştır. 1971'den itibaren Litvanyalı bilim adamları, propolis niteliklerinin araştırılmasına ve propolis ürünlerinin geliştirilmesine odaklanıyorlar. Litvanya Onkoloji Merkezi, Deneysel ve Klinik Tıp Enstitüsü ve Litvanya Beslenme Merkezi'nden bilim adamları, 1990-1998 yıllarında arı ürünleri üzerine araştırma yaptılar. Araştırmanın bulguları, arı ürünlerinin hastaların bağışıklık sistemi üzerinde olumlu etkisi olduğunu göstermiştir. Litvanya Beslenme Merkezi personeli tarafından bal ve polenin kimyasal bileşimi ve biyolojik özelliklerinin yanı sıra hijyenik analiz araştırması yapılmıştır. 1995 yılında Dr.J. Jankauskienė, Litvanya'da prof rehberliğinde bazı göz hastalıklarını tedavi etmek için bal kullanmaya

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

başlayan ilk kişi oldu. E. Daktaravičienė, Kaunas Kliniklerinde göz doktoru. Bal içeren göz damlaları, yani "Oftalmelis", 1998 yılında tescil edilmiştir. Gözleri nemlendirir, camsı bulanıklığı azaltır ve görüşü iyileştirir. Arı sütü içeren "Viziovitalis", 2006 yılında prof. J. Jankauskienė. Yaşa bağlı makula dejenerasyonunun erken evresindeki hastalarda kullanılması önerilir. "Oculocin Propo", yani propolis içeren ve göz tahrişini gidermek için kullanılan göz damlaları da Litvanya'da üretilmektedir. Günümüzde, arı ürünleri, özellikle bal ve propolis ve ürünleri (tabletler, fitiller, merhemler, ağız spreyleri ve diğerleri) tüketiciler arasında oldukça popülerdir ve Litvanya'daki çoğu serbest eczanede genellikle besin takviyesi olarak konumlandırılmıştır.

Apiterapi ürünleri:

Litvanya'da arı ürünleri ile uğraşan birkaç şirket vardır: "Domus naturea", "Valentis" ve "Medicata". "Medicata", doğal vitaminler ve amino asitler, doğal ilaçlar ve kozmetikler açısından zengin 60'tan fazla farklı ürün üreten ve bir guruba ait olarak işletilen bir kurumdur. Şirket 1994 yılında Litvanya'da kuruldu. 2006 yılında Litvanya'da "İyi üretim uygulamalarını" (GMP- Good Manufacturing Practice) ilk uygulayanlardan biriydi. Bugün şirket, ürünlerini üç Baltık ülkesinde (Litvanya, Letonya ve Estonya), İskandinav ülkeleri İsveç ve Norveç ve İrlanda'nın tamamında dağıtmaktadır. Diğer İskandinav ülkeleri, Almanya ve İngiltere pazarına hizmet etme hırslımız ve sabrımız var. Litvanya'daki ortaklar ve en büyük perakendeciler, Euroapotheca (Franmax), Tamro Baltics (Phoenix grubu) ve Limedica (Polska Grupa Farmaceutyczna) guruplarıdır. Bu işin odak noktası arı kovanından elde edilen ürünlerdir - propolis, arı sütü, arı poleni ve bal. Şu anda 60'tan fazla farklı ürün müşterilerin beğenisine sunulmaktadır. Şirket, Litvanya Sanayiciler Konfederasyonu (LPK), Litvanya İlaç İşletmeleri Birliği (LAPE), Litvanya Eczacılar Birliği, Litvanya Apiterapi Derneği ve 2015 yılından bu yana Almanya Apiterapi Derneği (Deutscher Apitherapie-Bund) üyesidir.

Aşağıdaki arı ürünler, "Medicata" şirketi tarafından üretilmektedir: Balda arı sütü; Propolis ve ballı arı ekmeği; Balda bulunan propolis; Propolis ve ballı polen; Propolis ve otlar ile ballı çay; Akşam, Soğuk algınlığı, Bağışıklık; propolis; Apromel; salveprol; Bağışıklık için aprotusin, Promenthol plus; Propolis kapsülleri; Propolis yağı; Prokalend; Propolis spreyi; Propolis damlaları; Çinkolu propolis merhemi; Propolis-kadife çiçeği merhemi; Propolis merhemi;

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

kafur; Raminta, yatıştırıcı propolis balsamı, Apilak 10, Apilak 50, Apilak 70 (arı sütü);
Visiovitalis; Polen tabletleri; arı ekmeği; Arı ekmeği pastilleri.